

ה. אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על הראשון וחזר ונודע לו על השני — רבי יוחנן אמר: חייב שתיים. (על חטאתו אשר חטא — על כל חטאת וחטאת יביא). ריש לקיש אמר: אינו חייב אלא אחת. (מחטאתו ונסלח לו — אפילו הביא על מקצת חטאתו, נסלח כולו). נסתפק רבינא האם מחלוקתם אמורה רק כאשר לא הפריש קרבן כשנודע לו, אבל בהפריש הכל מודים שהפרשה מחלקת וחייב שתיים. או להפך, נחלקו רק כשהפריש. או שמא בין בזה בין בזה מחלוקת. ורב אשי רצה לפשוט כפי הצד הזה, ואולם רבינא דחה את ההוכחה. הרמב"ם (שגגות ו, ט) פסק כרבי יוחנן שידיעות מחלקות, ואפילו לא הפריש קרבן. ולכל הדעות, אם כבר נתכפר על הראשון קודם שנודע לו על השני — חייב שתיים. אולם בתוס' הרי"ד נקט שלאביי ורבא אפילו נודע השני לאחר כפרה, נפטר מחיוב קרבן.

ו. אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על אחד מהם וחזר ואכל כזית חלב בהעלמו של השני [ונודע לו] — לפי הדעות שהידיעה אינה מחלקת (ריש לקיש, ואפשר אף רבי יוחנן. והוא הדין אם הפריש בינתיים על מה שנודע לו — לפי הדעות שהפרשה אינה מחלקת) — לרבא, הפריש קרבן על הראשון — ראשון ושני מתכפרים (שהרי הם נעשו בהעלם אחד), שלישי אינו מתכפר אלא בקרבן אחר. הביא על השלישי — שלישי ושני מתכפרים, ראשון אינו מתכפר. הביא על השני — נתכפרו כולם. [ויכול להפריש קרבן על איזה שירצה, על הראשון או השלישי או על השני. תוס']. לאביי, אפילו הביא על אחד מהם נתכפרו כולם. ואמרו שרבא חזר בו וקיבל סברת אביי, שיש גרירה בכפרה, הלכך כולם מתכפרים בקרבן אחד. (עפ"י רש"י ותוס'). הרמב"ם נקט להלכה כדברי רבא, שראשון ושני מתכפרים ולא שלישי [ואעפ"י שפסק דין 'גרירה' בקצירה וטחינה]. והסבירו שיטתו בדרכים שונות.

ז. אכל כזית ומחצה ונודע לו על כזית וחזר ואכל כחצי זית אחר בהעלמו של שני — אין החצי האחרון מצטרף עם הקודם, ופטור מקרבן נוסף.

דף עב

ק. כמה קרבנות חייבים להביא במקרים דלהלן?
א. בעל חמש בעילות בשפחה חרופה בשוגג, ונודע לו בין כל אחת ואחת.
ב. הפריש קרבן בין כל אחת ואחת.
ג. נתכוין לחתוך בשבת דבר תלוש ותלש את המחובר.
א. הבעל שפחה חרופה בין בשוגג בין במזיד — מביא קרבן אשם. בעל חמש בעילות במזיד או בהעלם אחד — אינו חייב אלא קרבן אחד. (עפ"י כריתות ט). בעל חמש בעילות בשוגג ונודע לו בין אחת לאחת — לדעת התנאים האומרים אשם ודאי צריך ידיעה (וללא ידיעת החטא אי אפשר להביא קרבן), לרבי יוחנן — הידיעות מחלקות וחייב אשם על כל ביאה וביאה. (ואפילו לא היתה ידיעה בין אחת לאחת אלא שנודע לו לבסוף על כל אחת בנפרד. רש"י ד"ה ומחלוקת). ולריש לקיש — אין הידיעות מחלקות.
א. לפי צד אחד בגמרא לעיל, אף לרבי יוחנן ידיעות אינן מחלקות ואינו חייב אלא אחת. (עפ"י תוס').

ב. מהרמב"ם (שגגות ט) מבואר שפסק אשם ודאי צריך ידיעה, וגם פסק בעלמא כרבי יוחנן שידיעות מחלקות, ובכל זאת פסק בשפחה חרופה שאינו חייב אלא אחת, הגם שנודע לו בינתים (ע' לחם משנה; בכור שור; חזון איש סב, טו).

ג. למאן דאמר אשם אין צריך ידיעה, אפילו אם לא נודע לו כלל אלא על אחת, ונתכפר בקרבן — כיפר ממילא על כל הביאות (כן כתב רעק"א כדבר פשוט).

ב. בעל חמש בעילות בשפחה חרופה והפריש קרבן — אינו מתכפר בקרבן שהפריש על המעשה שלאחר הפרשה.

א. ואפילו הפריש קרבן נוסף והקריבו, ועדיין לא הקריב הראשון, אינו מכפר על המעשה הראשון, כי הפרשה מחלקת לגמרי ואין הקרבן של המעשה שלאחר הפרשה מכפר על המעשה שלפני הפרשה. עפ"י חזו"א כריתות לו, ה. וכ"כ האור-שמה (שגגות ט, ו) בדעת רב המנונא, ע"ש.

ב. לדעת הר"י, לפי רב דימי, למאן דאמר אשם ודאי אין צריך ידיעה — מתכפר בקרבן אחד על הכל. והרשב"א (בתוס' חולק וסובר שהפרשה מחלקת לדברי הכל. וכן דעת הר"ה והרמב"ן, וכן משמע מרש"י.

ג. לא הפריש קרבן ביניהם, והפריש בסוף על אחד מהם — משמע בתוס' שמתכפר בקרבן זה על הכל, גם לרבי יוחנן. ואילו הרמב"ם (שגגות ט, ו) פסק שחייב על כל אחת ואחת. ופרש בלחם-משנה שזהו לפי מה שפסק שאשם ודאי צריך ידיעה.

ג. נתכוין לחתוך את התלוש וחתך את המחובר בשבת — רבא אמר פטור, (שהרי לא נתכוין לאיסור. ונאמר אשר חטא בה. עפ"י כריתות יט). אביי אמר חייב, (שהרי נתכוין לחתיכה. ומאשר חטא בה יש למעט נתכוין להגביה את התלוש. סם).

וכן נחלקו בדבר רנב"י ומר בריה דרבינא (בפסחים לג. ע"ש ברש"י ותוס' שאנץ). והלכה כרבא, שפטור.

לדעת רבנו תם, מחלוקת אביי ורבא היא כשנתכוין לאותו דבר אלא שסבר שהוא תלוש ונמצא מחובר. אבל נתכוין לדבר אחר — ודאי פטור. ואפילו נתכוין לחתוך מחובר זה וחתך מחובר אחר, פטור משום מלאכת מחשבת. פרטים נוספים — ע' בכריתות יט.

חילוק חטאות באיסור עבודה-זרה — נתבאר בסנהדרין סב. ובכריתות ב.

עובד ע"ז מאהבה ומיראה, משתחוה לה ולבו לשמים, השתחווא לאנדרטה — נתבאר בסנהדרין סא.

דף עג

קא. מה הדין במקרים הבאים?

א. נתכוין לזרוק שתי אמות ברשות הרבים, וזרק ארבע; כסבור רשות היחיד ונמצאת רשות הרבים.

ב. העושה כמה מלאכות מתוך ידיעה באיסור מלאכות אלא שנתכוין לעשותן פחות מכשיעור.

א. נתכוין לזרוק שתי אמות וזרק ארבע; כסבור רשות היחיד ונמצאת רשות הרבים — רבא אמר פטור, שהרי לא נתכוין לזריקת איסור, ואביי אמר חייב, שהרי נתכוין לזריקה. [וכדרך שנחלקו בנתכוין לחתוך את התלוש ותלש את המחובר — האם התמעט משום 'מתעסק' (אשר חטא בה) אם לאו].

תלב